

Het verleden in het heden: Segregatie en relationele vredesopbouw op Ambon

Samenvatting

Dit proefschrift gaat over segregatie en de vredesprocessen op Ambon in de nasleep van de oorlogen van 1999-2004. Er wordt betoogd dat (religieuze) segregatie die onder het Nederlandse koloniale bestuur is ingevoerd en tot op heden in de postkoloniale periode is voortgezet, een uiting van koloniale macht is. Relationele opbouw en bevordering van vrede door grassroots-vredesinitiatieven op Ambon is daarentegen hun (onze) manier om te herstellen wat er uitgewist is door kolonialiteit. Met andere woorden: relationele vredesopbouw op Ambon is dekolonialiteit in de praktijk.

In het eerste deel van dit proefschrift wordt gekeken naar religieuze segregatie als een van de belangrijkste aspecten van de oorlogen. De al bestaande segregatie op Ambon vormde een voedingsbodem voor de oorlogen van 1999-2004 en werd tegelijkertijd versterkt en verergerd door de oorlogen. Vanuit een dekoloniaal perspectief wordt betoogd dat een onderzoek over segregatie gezien moet worden in het licht van moderniteits-/kolonialiteitsprojecten in verschillende stadia van de Ambonese geschiedenis, van de Europese koloniale tijd tot de huidige Indonesische (post)koloniale politiek. Dit geeft inzicht in de meervoudige ervaring van hoe het is om moslim en christen te zijn op Ambon.

Dit betoog wordt empirisch onderbouwd in het tweede deel van het proefschrift. Dit gaat over vredesinitiatieven die vanuit de erfenis van segregatie gericht waren op het herstellen van het vreedzaam samenleven na de verwoestende oorlogen. Dit deel van het proefschrift beschrijft uitgebreid veldonderzoek op Ambon en een doorlopende dialoog met degenen die hebben bijgedragen aan dit onderzoek. Deze dialoog vond plaats gedurende de gehele onderzoeksperiode. In overeenstemming met het (feministische) dekoloniale onderzoeksperspectief omvat het onderzoek persoonlijke-fysieke oorlogservaringen, bezoeken aan Ambon, ontmoetingen met mede-Molukkers tijdens en buiten deze bezoeken, formele en informele gesprekken, het delen van verhalen en herinneringen met degenen die hebben bijgedragen aan dit onderzoek, en dialogen met de literatuur.

Uit het onderzoek blijkt dat de revival van de relationaliteit van *Orang Basudara* centraal staat bij de onderzochte vredesinitiatieven tijdens en na de oorlogen van 1999-2004 op Ambon. *Orang Basudara* is een diepgewortelde natuurfilosofie en dagelijkse uiting van onderlinge verbondenheid ondanks verscheidenheid en spanningen in de loop van de geschiedenis. Terwijl sommige groeperingen de relationaliteit van *Orang Basudara* beschouwen als een romantisering van 'eenheid in verscheidenheid', staat dit natuurfilosofische gebruik voor anderen voor het dekoloniseren van machtsrelaties binnen de politiek en het dagelijks leven als essentieel onderdeel van vredesopbouw

en -bevordering. Dit relationele streven naar saamhorigheid, hier vooral opgevat als samenleven, is een praxikaal concept van dekoloniale vredesopbouw.

Dit proefschrift levert in de eerste plaats een bijdrage aan de huidige kennis over conflicten en vrede door segregatie te onderzoeken vanuit dekoloniaal perspectief zodat het kan worden gezien als onlosmakelijk verbonden met de sociale vorming van moderniteit/kolonialiteit. Ten tweede wordt vrede hier opgevat als een relationeel proces waarvoor dekoloniale actie/opties vereist zijn. De grassroots-vredesinitiatieven op Ambon vormen hiervan een goed voorbeeld. Ten slotte levert dit proefschrift ook een belangrijke bijdrage aan de toenemende wetenschappelijke kennis over Ambon door een dekoloniale beschouwing/analyse op te nemen, wat niet eerder gedaan is.

Trefwoorden:

Segregatie, moderniteit/kolonialiteit, relationaliteit, saamhorigheid, *Orang Basudara*, dekoloniale vredesopbouw, Ambon/Molukken